

Valtiovarainministeriö

Viite: Lausuntopyyntö VM 149:00/2013

KTK Tekniikan Asiantuntijat ry haluaa lausua luonnoksesta kuntarakennelain muuttamisesta / täydentämisestä seuraavaa:

Kuntarakennelaki muodostaa yhdessä suunniteltujen ”sote”-lakien kanssa sekavan kokonaisuuden, jossa tulee olemaan eri säännökset pienemmille kunnille, suurten ja keskisuurten kaupunkiseutujen keskuskunnille ja niiden ympärökunnille sekä vielä erikseen pääkaupunkiseudun metropolialueelle. Tärkeimpänä asiana ko. laeissa on kuntaselvitysten laatiminen.

Nyt esillä olevalla kuntarakennelain täydennyksellä hallitus aikoo muodostaa suurille ja keskisuurille kaupunkiseuduille, joilla asuu yhteensä 87 % koko maan asukkaista, oman suurkuntalainsäädännön ja maakuntien reuna-alueet saavat jäädä ”oman onnensa nojaan”. Koko kuntauudistuksen tärkein tavoite on ollut ”vahvojen peruskuntien muodostaminen”, jotka olisivat ottaneet huolehtiakseen sairaanhoitopiirien sijasta pääosan nk. ”sote” -tehtävistä!

Nyt kun tästä ”vastuukunta”-ajatuksesta on luovuttu, ja soteuudistus on erillään kuntauudistusvalmistelusta, voi kysyä, onko enää tarpeellista muodostaa pakkoliitoksilla esitetyntäisiä ylisuuria keskuskaupunkeja?

Yksityiskohtaiset kommentit:

Kappale 3.1 Esityksen tavoitteet

Esityksessä mainitaan, että kuntarakennemuutoksella luodaan edellytykset kaupunkiseutujen kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle ja vahvistetaan asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia.

- ➔ Kaupunkiseudulla kuntien yhdistämisellä ei ole merkittävää vaikutusta asuntojen hinnoille.
- ➔ Myös asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet voivat olla rajallisemmat, jos päätöksenteko etääntyy suuren kuntakoon vuoksi.

Lausuntopyynnössä pyydetään lausumaan luonnoksessa määritellyistä kaupunkiseutuperusteista.

- ➔ Pidämme tärkeänä, että kuntien tai alueiden tilastollisessa määrittelyssä kokonaiskuva huomioidaan riittävästi. Esitetyt kaupunkiseutuperusteet työpaikkaomavaraisuuden ja työssäkäynnin osalta eivät huomioi eri sektoreiden työpaikkoja (yksityinen sektori, valtio, kolmas sektori, kuntayhtymät ja kunnat), mikä vaikeuttaa kokonaiskuvan hahmottamista

Kappale 3.2 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä mainitaan, että kuntajakoselvitys tehtäisiin samalla tavoin kuin muutkin kuntajakoselvitykset.

- ➔ Kuntajakoselvityksessä tulee olla kuntien henkilöstörakennetta koskeva selvitys ja ennuste tarvittavasta työvoimasta viiden vuoden irtisanomissuojan jälkeen.

Kappale 4.2 Taloudelliset vaikutukset / Vaikutukset kuntatalouteen

Esityksessä mainitaan, että fuusiokustannukset kuntien yhdistymisen alussa rasittavat uuden kunnan taloutta.

- Fuusiokustannukset tulisi olla selkeästi mainittu kuntajakoselvityksessä, ja myös se, milloin yhdistämisen hyödyt realisoituvat.
- Fuusiossa pitää laskea ja kohdistaa myös korjausvelan todellinen määrä.
- Henkilöstön viiden vuoden irtisanomissuoja tulee säilyttää, ja lähtökohtana tulee olla palkkojen yhdenmukaistaminen.
- Taloudellista eriytymistä mittaava peruste liittyy muuttoliikkeen aikaansaamiin kuntien välisiin tuloeroihin. Pelkästään tulojen erotuksen (euroa/asukas) tarkastelu kuntien välisessä muuttoliikkeessä ei kuitenkaan tuo esille taloudellisen eriytymisen merkitystä suhteessa alueen kokonaistalouteen. Olennaista tässä olisi myös huomioida muuttajien ominaisuudet sekä niistä seuraavat palvelutarpeet ja kustannusvaikutukset.

Kappale 4.3 Ympäristövaikutukset sekä vaikutukset maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitteluun ja toteutukseen

Esityksessä mainitaan yhdyskuntarakenteen kehittämisen edistävän työ- ja asiointiliikenteen perustumista enemmän kevytliikenteeseen.

- Kuntakoon kasvaessa on epätodennäköistä, että jalankulun ja pyöräilyn osuus lisääntyisi.

Kappale 4.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan / Vaikutukset henkilöstön asemaan

Esityksessä mainitaan, ettei pakkoliitoksien vaikutuksia henkilöstön kokonaismäärään tai henkilöstörakenteeseen voida arvioida ennakkoon..

- Henkilöstöselvityksen tekeminen on välttämätöntä ja tarpeellista. On tärkeää arvioida etenkin irtisanomissuojan jälkeistä aikaa.

Esityksessä mainitaan, että kuntaliitoksien perusteella työnantajajaksikköjen koko suurenee ja tämän myötä ammattimaisen henkilöstöjohdon ja henkilöstöhallinnon saaminen kuntaorganisaatioihin helpottuu.

- Ammattitaitoisen henkilöstöjohdon saaminen tuskin on kiinni kuntakoosta, vaan enemmänkin kunnan palkkatasosta, työn organisoinnista ja muusta työviihtyvyyteen liittyvistä ilmapiiriseikoista

Esityksen palkkaharmonisointikohtaan toteamme, että palkkojen harmonisointi tulee toteuttaa siten, että saman tehtäväkuvauksen omaavilla on sama palkka. Kenenkään palkan ei tule myöskään laskea samantasoissa töissä sen vuoksi, että jollakin fuusioituneista kunnista on ollut huonompi palkkataso.

Luku 7 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS

sivu 66: Sosiaalisten ja sivistyksellisten perusoikeuksien turvaaminen sekä yhdenvertaisuus

Lakiluonnoksessa ehdotetaan valtioneuvoston toimivallan laajentamista niin, että se voisi päättää liitoksesta, jos yhdistymisalueella toteutettavassa kansanäänestyksessä alueen enemmistö näin haluaa.

- Esitetynlainen menettely on kunnallisen demokratian ja itsehallinnon kannalta kyseenalainen.
- Vapaaehtoisuuteen ja luottamukseen perustuvien kuntaliitosten kautta voidaan saavuttaa elinvoimaisuutta ja tehokkuutta, jotka tuottavat hyvinvointia myös laajemmalle alueelle.
- Liitosten rinnalla yhteistyön syventäminen sekä uudenlaiset toimintamallit ja -rakenteet eri hallinnonaloilla on huomioitava tasapuolisina vaihtoehtoina.

Esityksessä mainitaan, että kaupunkiseudun kunnilla on usein paremmat mahdollisuudet rekrytoida osaavaa henkilökuntaa kuin pienemmillä kunnilla.

- Usein on myös päinvastoin. Ihmiset muuttavat paljon suurkaupungeista kehyskuntiin asumistason ja -hintojen perässä, joten pyrkimys saada työpaikkakin asunnon läheltä on luonnollista.

Lakiluonnos Kuntarakennelain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta
sivu 69 (42 §) Yhdistymisavustus

→ Voisiko yhdistymisavustusta käyttää myös palkkojen harmonisointiin? (Viite: kommentti kpl 4.4.)

Lopuksi:

→ Onko lain suunniteltu voimaantuloaika 1.7.2014 liian varhainen, ettei tule tarvetta muuttaa lakia vähään aikaan?

Muilta osin viittaamme kunta-alan palkansaajia edustavien pääsopijajärjestöjen 7.3.2013 antamaan yhteiseen lausuntoon kuntarakennelaista (Lausuntopyyntö VM 162:00/2011).

KTK Tekniikan Asiantuntijat ry:n puolesta

Helsingissä 31. maaliskuuta 2014

Keijo Houhala

Keijo Houhala

puheenjohtaja

keijo.houhala@ktk-ry.fi

0400 551 175

Kari Tirronen

Kari Tirronen

viestintäpäällikkö

kari.tirronen@ktk-ry.fi

0400 930 615

KTK Tekniikan Asiantuntijat ry

Rautatieläisenkatu 6, 00520 HELSINKI

puh. 0207 738 670, etunimi.sukunimi@ktk-ry.fi, www.ktk-ry.fi